

दि 20/11/2019

मराठी विषय - (मा. डॉ. अशोक शिंदे)
विद्यापत्रस्थती (Ph.D) पदवी (Course work)
मराठी विषय

४) संशोधन विषय - अभ्यासपत्राली
 (Research methodology)

५ क्रेडिट
 काळ

४) ① Communication Skill - संज्ञेपत्र पत्राली

मनुष्याला बाह्य जगामे जे ज्ञान होते त्यातूनच तत्वज्ञान, काव्य, कला, धर्म, समाज व्यवस्था, क्रांतिवाद, क्रांती विविध क्षेत्रातून त्याचे प्रतिध्वनी उमटतात. जेव्हा तीन-चारशे वर्षांत नैसर्गिक शास्त्रांची पुष्कळ वाढ झाली त्याचप्रमाणे साहित्यातून लेखक, कवी, नाटककार आणि विचारवंत समाज सुधारण्याचा विचार मांडीत असतात. त्यातूनच जीवनवादी कला उदयास आली.

संज्ञेपत्र पत्राली यात व्यक्ती व समूह यातील संबंध व्यापक जातवीवर होण्यासाठी शक्यता वाढीचा Communication Skill जपतच हवा.

- ① भाषेचे अंतर्गत ज्ञान होणे गरजेचे.
- ② प्रयोगश्रीवी - व्यावहारिक - वास्तव्यीत भाषेची जाणीव क्रांती प्रकारे विकसित होते यावर संज्ञेपत्र पत्रालीचे यश जपतच आहे.
- ③ परिवर्तनाचा विचार ललित साहित्यावरून क्वचितच आहे.

② Seminar Presentation चर्चापत्रे - परिचयार्थ मादरीकरण

① संशोधन विषयाचे ज्ञान अर्थातच होण्यासाठी परिचयार्थ चर्चापत्रे घेणे गरजेचे आहे.

② अहिल्लुता आणि ललित साहित्य आकारण हा चर्चापत्राचा विषय घेतल्यास सात

- ① अहिल्लुतेचे स्वरूप काय ?
- ② अहिल्लुतेसाठी कोणता गोष्टीची आवश्यकता आहे ?
- ③ अहिल्लुता आणि समाज यांचा संबंध काय ?
- ④ पुराणयुगात मधुन व्यस्य घेतल्या अहिल्लुतापासु स्वरूप विशद करा.

Mula Education Society's

ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE

Sonai, Tal.: Newasa, Dist.: Ahmednagar - 414 105. Ph./ Fax : (02427) 231384.
E mail: sonacollege_anr@sancharnet.in Website - www.sonaicollege.com

Affiliated to University of Pune (I.D. PU/AN/ASC/031/1989)
NAAC ACCREDITED

संशोधन विषय चर्चासत्राची परिचयदाख पत्रव्यवस्था
त्यात निव्वळ होणाऱ्या प्रश्नांची उत्तरातून त्यांचे
निष्कर्षांवर आदारीकरण करणे गरजेचे होते -
प्रबोधनपर लढित काविते व्हाय संचित विषय चर्चासत्रात

- घेतून तर
- १) लढित काविते व प्रबोधन
  - २) आत्मज्ञान व लढित काविते
  - ३) आत्मज्ञान व लढित काविते -
  - ४) वेद्युता व लढित काविते -
  - ५) ग्याय व लढित काविते -
  - ६) नीती व लढित काविते -
  - ७) अल्पित व लढित काविते -

विद्यावाचस्पती (Ph.D) परवी विषय संशोधन स्पर्धाद्वारे विविध
प्रकारे विषय व्याप्ती पेटून चर्चासत्राचे निमित्त ३ वेळा
नवी आदारीकरण करून माहिती संकलित संशोधन संशोधन
विषयाची करावी.

३) Computer application संगणकीय साधन वापर

संशोधनक्षेत्रात विषय आत्मज्ञान संगणकीय साधनांच्या
वापर निष्कर्ष करून घ्यावी त्याच प्रकारे आत्मज्ञान/संशोधन
संशोधन संगणकीय साधनांच्या वापराची जाणवता देऊनही
साधा वापर होणे गरजेचे आहे.

४) Review of published research (संशोधनसंशोधनकार्य जाणवतावे)

जाणवता संशोधन विषयात उपभूक्त करून घ्याय संचित कावितेचा जाणवता
घेणे गरजेचे होते. उदा. वैचारिक काविते संशोधनाचा विषय घेऊन
गुरुतः पुढील जाणवता. आणवता इ. किंवाद्वारा लढित घेणे गरजेचे आहे
गुरुतः या विषय पत्रव्यवस्था आत्मज्ञानसंशोधन साधन वापर माळ
जाणवतासत्र परासत्र घेणे महत्त्वपूर्ण होते

५) Towards - (संशोधन संचित)

संशोधनविषय परिष्कृत करून घ्याय त्यांचे संशोधन निव्वळ त्यांना घेऊन
महत्त्वपूर्ण होते. संशोधन काव्य (माळगु) जाणवता संशोधन (जाणवता
जे. वि. वि. पुणे वाचपत्र वाचपत्र) इ. जाणवता संशोधन विषयाची व्याप्ती
त्या त्या विषयाद्वारे विस्तारीत करून घ्यायतासत्राची जाणवता

(१० क्रेडिट मार्क)

(ब) Subject Specific Course (विशेष विषय अभ्यासक्रम)

मराठी विषयात आंत्रोद्योग क्षेत्रात स्वातंत्र्यसंग्रामाचे विशेष विषय अभ्यासक्रमासाठी अभ्यास आश्रित आहे.

- १) महाभुगीन वाङ्मय प्रवाह - संतशाहित्य
- २) लोकशाहित्य - ३) ग्रामीण शाहित्य ४) दलित शाहित्य
- ५) खोवादी शाहित्य - ६) महानगरीय आर्थेदनाशील शाहित्य
- ७) त्रानवादी शाहित्य - ८) ललित गद्यशास्त्र
- ९) ~~प्रवाहवादी शाहित्य~~ १०) कालक्रमशास्त्र शाहित्य

१) संस्कृतशाहित्य - महाराष्ट्रात वास्तवी - महाभुगीन संप्रदायात

संस्कृती वाङ्मय रचना विस्तृत केलेली आहे -
शांतेस्वर - तुकाराम - एकनाथ रामदास आदी संतांचे वाङ्मयीन योगदान त्याचप्रमाणे महानुभावी संप्रदायातील चक्रवर्ती गोविंदराव - अहंदा ई.ची वाङ्मयरचना महत्त्वपूर्ण आहे.
संस्कृतवाङ्मयपरंपरेचे विशेष महत्त्वपूर्ण आहे.

- संस्कृतवाङ्मयपरंपरेचे पुस्तके १) शांतेस्वरी २) तुकोबाशय गाथा - ३) एकनाथी भागवत ४) दशबोध ५) तिकाचरित

- पुस्तके ६) पालखी - दि. बा. मो. का. इ. ७) मोगरा फुल्ल - गो. वि. सा. इ. ८) इ. का. का. का. - र. वि. म. ९) ज्ञानंदाजी - दि. बा. मो. का. इ.

(वरील संदर्भित पुस्तक परिचय करणे)

(२) लोकशाहित्य - लोकशाहित्यपरंपरेचा वारशा महत्त्वपूर्ण आहे. लोकशाहित्यात तमाशा, जोषक, जवळी, फिरंग, ओपी, फांग - फांगी, तुरा इ. लोकशाहावांगीची परंपरा महत्त्वपूर्ण आहे. डॉ. प्रभाकर मांगे, डॉ. गंगाधर मोरगे, डॉ. वारर व्यवहारे, डॉ. काजर, डॉ. अजिंक्य कृष्णपुर्णे इ. लोकशाहित्य अभ्यासकांमधे निरंतर महत्त्वपूर्ण आहे. दुर्गा भागवत, बाणा बोळेके इ. लोकशाहित्य संग्रहाण महामलेचे पुस्तके (१) प्रभाकर मांगे - लोकशाहित्यचे स्वरूप.

- (२) तारा अशाळकर - लोकशाहित्य
- (३) हेरे श. चि. - लोकशाहित्यतील संग्रह.
- (४) हेरे श. चि. - लोकशाहित्यतील शिकणे.
- (५) गोडसे द. ग. - लोकशाहावांगी
- (६) गंगाधर मोरगे - लोकशाहित्य (१०० स्थाने अभ्यासक्रम)

(वरील संदर्भित पुस्तके परिक्षण करावे)

(३) ग्रामीण शाहित्य - शेर, शेरज्याला परिकर, देडानी व ग्रामीण शाहावांगी जीवन, शेरज्याला - शेरज्यालांच्या कथा - शेरज्यालांचे. इ. ग्रामीण शाहावांगी शेरज्याला, शेरज्याला कथा डॉ. अजिंक्य कृष्णपुर्णे, डॉ. वारर व्यवहारे, डॉ. काजर, डॉ. अजिंक्य कृष्णपुर्णे, डॉ. वारर व्यवहारे, डॉ. काजर, डॉ. अजिंक्य कृष्णपुर्णे इ. ये ग्रामीण शाहित्य महत्त्वपूर्ण आहे.

- पुस्तके (१) शेर - हमीर द. ग. -
- (२) शेर - शेरज्यालांच्या कथा
  - (३) शेर - शेरज्यालांच्या कथा
  - (४) शेर - शेरज्यालांच्या कथा
  - (५) शेर - शेरज्यालांच्या कथा
  - (६) शेर - शेरज्यालांच्या कथा
  - (७) शेर - शेरज्यालांच्या कथा

(वरील संदर्भित पुस्तके परिक्षण करावे)

Mula Education Society's
ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE

Sonai, Tal.: Newasa, Dist.: Ahmednagar - 414 105. Ph./ Fax : (02427) 231384.
 E mail: sonacollege_anr@sancharnet.in Website - www.sonaicollege.com

Affiliated to University of Pune (I.D. PU/AN/ASC/031/1989)
 NAAC ACCREDITED

④ दक्षिण कारिसि कलाकामीस ज्योदिन ~~दक्षिण~~ दक्षिण सभास १२१
 जेशपानी दक्षिण कारिसि जिनिनिने प्रथम कोलेजि कारि
 गवागावाकीस लोकाने गाजे किती अथान क अथाने
 दादिदयाशी त्यांचा अर्थ कासा अथाने हे का मुने,
 कोलेज करी परजेरुन वेरतापिडोद अर्थ अथे रक्षिण
 कारिसिमे अथाने आहे. दया प ११२ उक्त मांथी
 उदिकाकाने, उदिकाग गापक १५, धासुरां कासुरा उदिकाकाने
 इ. दक्षिण कारिसिमांती दिजेके योगीश्वर क ह्यपुर्ण कारि
 पुक्ताने ① बल्लुन - दया प ११२

- ② गरीब अंगराज कोकराग रक्षा
- ③ कायदान - उदिका पवार
- ④ उपलब्ध - उदिका गापक
- ⑤ उपरा - उदिका मांथी
- ⑥ ज्युद्ध - (का. ६. २१२)

(गरीब अंगराज पुक्ताने परिदिकाकानी आहे.)

⑤ स्त्रीवादी कारिसि - धियांचे गाजे कांठानुक्त वदलके
 कारि. दिदिकापुजे धियांच्यामणे गावुनी कावेनी कारि.
 गौरी रेशापांजे, रक्षिया.

- स्त्रीध्यांन्यपारी ~~विचार~~ स्त्रीवादी कारिसिअत्र दिदिकायेन
- पुक्ताने ① गौरी रेशापांजे - पुष्काम
  - ② उदिका पवार - कांगामे (का.)
  - ③ गौरी रेशापांजे - गोफ

(वरील पुक्ताने अंगराज पुक्ताने परिदिकाकानी आहे.)

Mula Education Society's

ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE

Sonai, Tal.: Newasa, Dist.: Ahmednagar - 414 105. Ph./ Fax : (02427) 231384.

E mail: sonacollege_anr@sancharnet.in Website - www.sonaicollege.com

Affiliated to University of Pune (I.D. PU/AN/ASC/031/1989)

NAAC ACCREDITED

शिक्षण प्रकारे

१) महाविद्यालयीय शैक्षणिक शिक्षण

२) सहायक पत्रिकात्मक शिक्षण

३) जनजाती शिक्षण

४) विज्ञान शिक्षण ५) व्यावसायिक शिक्षण

(या शिक्षणप्रकारांवरून महाविद्यालयीय शिक्षण
परिष्कारणी शिक्षण म्हणजे)

Mula Education Society's

ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE

Sonai, Tal.: Newasa, Dist.: Ahmednagar - 414 105. Ph./ Fax : (02427) 231384.

E mail: sonacollege_anr@sancharnet.in Website - www.sonaicollege.com

Affiliated to University of Pune (I.D. PU/AN/ASC/031/1989)

NAAC ACCREDITED

③ क्षेत्र कार्य (Fieldwork)

(युनिवर्सिटी कार्य)

① संकलन

② संपर्कित

③ विश्लेषण

④ वर्जन

⑤ योग्य त्या विषयाची विषय

(लोकगीत संग्रहण / लोककथांचा संग्रहण)

① संयोजन (Seminar)

② भाषाशास्त्रीय संशोधन

③ साहित्य-प्रकार संग्रहण

(विश्लेषण विषयावर चर्चा)

② माहिती संग्रहण (Data collection)

1) सांख्यिकीय व सांस्कृतिक संदर्भ

2) जैवसांख्यिकीय संकलन

3) जैवसांख्यिकीय संकलन -

4) जीवशास्त्रीय संकलन -

③ मुद्रण करण

1) प्रकाशित करण करण - पूर्व निवडणुका

2) प्रकाशित करण करण -

3) प्रकाशित करण -

4) प्रकाशित करण -

5) प्रकाशित करण -